

Mariborska divizijska godba.

III. simfonični koncert

pod vodstvom kapelnika Ferdo Fierzaga.

S P O R E D :

Bedřich Smetana: „Má vlast“ („Moja domovina“).

Ciklus simfoničnih pesnitev.

- I. „Vyšehrad.“
- II. „Vltava.“
- III. „Šarka.“
- IV. „Z českých luhův a hájův.“
- V. „Tábor.“
- VI. „Blaník.“

B. Smetana (roj. 1. 1824.), eden največjih čeških skladateljev, je ustvaritelj češke narodne glasbe, predvsem pa slovanske narodne opere („Prodana nevesta“) Poln pesniškega vzleta, izražajočega se iz vseh njegovih del, je nedose-

žen mojster modernega orkestra, ki ga suvereno obvlada. Ciklus simfoničnih pesmi „Má vlast“, napisan v letih 1874—1879, je monumentalno delo v glasbeni literaturi, polno prelepih slik in opisov.

▼ ▼ ▼ Má vlast.

Vyšehrad.

Ob pogledu na častljivo vyšehradsko skalo, pomnik davne preteklosti, objame pesnika spomin na Lumirjevo harfo. Pred njegovimi očmi se dviga Vyšehrad v svojem nekdanjem sijaju, kronan s svetimi, v zlatu se lesketajočimi in ponosnimi bivališči premislidskih knezov in kraljev, poln bojne slave. Ob svečanem glasu trobent in pavk se shajajo tu na gradu junški vitezi k slovesnemu posvetu, se zbirajo bojne čete k zmagoslavnemu pohodu, in njihovo orožje se bliska v solnčnem svitu.

▼ ▼ ▼ Vltava.

Dva studenca izvirata v senci šumavskih gozdov, eden topel in bister, drugi mrzel in miren. Njuni veseli valčki se družijo, zvene v jasnih glasovih, zadevajoč se ob kremenasti prod in se bliskajo kakor srebrni v blešku solnčnih žarkov. V brzem teku naraščajo v potoček Vltavo in se napotijo po čeških pokrajinah, šumeč toliko močneje, kolikor bolj se oddaljujejo. Tečejo skoz temne borove gozdove, iz katerih se odziva veseli pogon z jasnozvojnimi lovskimi rogovi, šumijo med sočnimi njivami, odkoder se glasi pokočna godba, naznanjajoč ples in svatovsko ve-

selje. Ves Vyšehrad se trese ob glasu svečanih himen in navdušenem kriku zmagovalcev. Vtapljajoč se v davno minulo vyšehradsko slavo, vidi pesnik tudi njegov propad. Razpasle strasti ljutih bojev porušijo nebotične stolpe, užgejo sijajna svetišča in razdenejo ponosna knežja bivališča. Namesto zmagonosnih spevov pretresa Vyšehrad divji bojni krik.

Besni boji so utihnili. Vyšehrad ostane nema in pusta slika nekdanje slave. Z razvalin se glasi žalostno tožec odmev davno onemele pesmi bajeslovnega pevca Lumirja.

▼ ▼ ▼
selje. Ponoči, v mesečini, plešejo vile povodkinje in rusalke kolo na valovih, oblitih z zlatom, v katerih se zrcalijo resni gradovi, priče davne viteške in bojne slave. V šentjanskih brzinah grmi Vltava v mogočnih vodopadih navzdol, prodira med skalnimi stenami utesnjena dalje, razbijajoč svoje valove na silnih skalah.

Potem pa se njena struga razširi; v mogočnem teku se vali Vltava proti Pragi, kjer jo pozdravlja staroslavni Vyšehrad. Tukaj, v svoji največji sili in slavi, se umika reka pesnikovim pogledom in izginja v nedogledni daljavi.

Šarka.

Šarka, prevarana v svoji ljubezni, divja maščevalno proti celokupnemu moškemu spolu, s katerim se baš bojujejo Amacone na življenje in smrt.

Vitez Ctirad jezdi s svojo bojno družino nanje; na daleč in široko se razlega njegov veseli pohod. Nenadoma se začuje pretresljivo togo vanje; zasledujoč tožeči glas, najde Ctirad krasno deklico, privezano k drevesu; to je Šarka, ki se dela, kakor bi bila po svojih tovarišicah izpostavljena poginu. — Ctirad ne more okreniti pogleda od njene lepote; vedno bolj in bolj ga

Z českých luhův a hajův (S českých lok in gajev).

Krasnega poletnega dne stojimo v prostrani češki pokrajini, katere cvetja kras, kipeče življenje in vonjavi vzduh preveva navdušeno razpoloženje. Iz vesplošnega vzhíčenja se glasi sveži in naravni glas kmetskega zadovoljstva.

Oddaljujoč se od človeškega vrvenja, stopimo v senčen in miren log. V lahnem vetru šepečejo vejice in listi, dokler se ne oglasi ves širni gozd

Tábor.

„Kdož jste boží bojovníci!“ Tako se je razlegal po celem krščanstvu spév husitskích bratov, ki so hodili v boj iz svoje trdnjave Tábor. Tam so si zgradili utrjeno bivališče, nudeče zaščito njihovim vojnikom, obenem gorišče in sejališče njihove vere. Navdušeni koral je razvnel Táborite

Blaník.

Junaki slavnih husitskích bojev počivajo v tibi notranjosti pravljíčno-zamišljenega Blaníka, čakajoč onega časa, ko zgrabijo iznova za meč. V svetlem zelenju brsti nad njimi Blaníkov vrhunc in pastirji gonijo po njem veselo poskakujoče črede — mirna pokrajina ne sluti, kaj skriva

prevzema ljubezen, dokler se končno ne vda popolnoma svojim čustvom ter je oprosti njenih vezi.

Vsa družina poleže po trati in razvije se nezadrževano veseljačenje. Pri sladki medovini pozabijo vojniki na vse nevarnosti in pijejo do pozne noči. Šele, ko so vsi trudni in opijanjeni, umolkne njihov divji hrum. Drug za drugim utihne, padajoč v trdno spanje. Končno zasnuje poslednji. V tem hipu da Šarka znamenje z rogom, tovarišice ga odvrnejo in ponovijo ter se zgrinjajo od vseh strani skupaj.

Ko so zbrane vse, planejo nad speče vojnike; v morenju slavi demon osvete svoj okrutni praznik.

z vršanjem, družéč ga z radostnim petjem gozdnih pevcev. Mehko odmeva v to himno narave iz oddaljene šume sanjavi glas gozdnih rogov. Močnejši sunki vetra prekinjajo to slovesno tišino, prinašajoč na naša ušesa vsak hip radostne glasove kmetske veselice. Zvoki se bližajo z veliko brzino. Naenkrat nas obda razigrana spomladanska slavnost: s petjem in plesom se veseli češko ljudstvo življenja, in njegova blaženost se izraža v obliki češke narodne pesmi.

k junaštvu, kadar jim je bilo iti v boj, vlił pa je vanje tudi pobožno zavest, da bo njihova sveta stvar vsikdar zmagala. Ali tudi v najbolj divjem boju je zazvenel koral, vzbujajoč grozo v sovražnikih, oznanjujoč jim, da husiti ne popuste od svoje božje resnice, če bi tudi morali umreti zanjo.

hrib v svojih globinah. Ali nad češki narod prihruje nesreča nad nesrečo in pomoč, ne dojde od nikoder. Tedaj se zbude speči blaníški junaki iz sanj, zgrabijo za svoje staro orožje, prihrume iz odpirajočega se hriba in rešijo svoj narod. Z njimi se povrne davno zginula sreča in slava zemlje češke zažari v novem sijaju.

Po tretjem delu („Šarka“) daljši odmor.

